

"PENNA OCH SVÄRD I SAMKLANG"

■ Det gör mig ont att återigen se samma gamla missuppfattning om de traditionella samurajsvärden spridas i svenska media. Så här var det: Samurajernas ursprung finns att söka i en grupp kallad Kondei, som bildades omkring 792 e Kr. Denna bestod av unga män från högreståndsfamiljer och skulle fungera som kavalleriofficerare inom armén, som tidigare bestått enbart av spjutbeväpnade infanterister.

Kondei använde både på avstånd och svärd på nära håll, dvs den traditionella samurajbeväpningen. Denna nya krigardel lyckades driva Japans aggressiva urinvånare, de sk Ainus, långt upp i Hokkaido, och möjliggjorde på så sätt Japans enande som nation.

★ Korta svärdet

Bruket att endast samurajer fick bära de två svärden, Daisho, infördes av en icke-samuraj vid namn Toyotomi Hideyoshi, som i praktiken fungerade som "Shogun".

I korthet fungerade detta så att alla japaner

hade rätt att bära wakizashi, det korta svärdet. Detta bars främst som försvarsvapen. Privilegiert att få begå seppuko, det rituella självmordet, var oftast förbehållet samurajer.

Det långa svärdet (katana eller tachi) var samurajens exklusiva vapen, som han dock endast bar utomhus. Ett kort vapen är ju naturligtvis effektivare i trånga utrymmen.

Händelserna i serien "Shogun" anspelar på striden mellan Hideyoshis son Hideyori och Ieyasu Tokugawa, vilket ledde till att Tokugawaklanen styrde Japan i endräkt mellan 1603 och

1868. Under denna tid fyllde inte samurajklassen någon större funktion, men den odlade vapenkonsterna som en meditationsväg, i samklang med blomsterarrangemang, kalligrafi, nospel och tuschmålning.

★ Penna och svärd

Svärdet som symbol är mycket viktigt i Japan. Där vi säger: "Penna är mäktigare än svärdet", säger japanen: "Bunbu Itchi", penna

och svärd i samklang.

Under Tokugawaregimen blommade många fäxtskolor upp. Den kanske viktigaste av dessa kallades Niten Ryu och bildades mycket informellt av elever till Japans främste samurajhjälte, Miyamoto Musashi. Däri betonas att man alltid skall vara beredd att använda båda sina vapen om situationen så kräver. Musashis skrift "Go Rin No Sho" är kanske en av världens främsta betraktelser om strategi, vilken sägs ligga bakom många säljkampanjer från japanska företag.

★ Lättare förstå

Det finns många intressanta element i Japans historia. Om man förstår dessa kan man lättare förstå framgången och lojaliteten i de japanska företag som växt upp ur efterkrigstidens Zaibatsusällskap.

Jalle Flodström